XVII a. pabaigoje ar XVIII a., sudegus prie Vilniaus gatvės stovėjusiam mediniui pastatui, ant arkinių pamatų buvo pastatytas mūrinis pastatas.

XIX-XX a. riboje pastatai sugriauti, tačiau rūsys naudotas iki 1950 m.

Prie atkasto rūsio P sienos buvusi apvali krosnis ir pašiūrė, kurios pamatai atkasti. Krosnis buvo kelis kartus perstatinėjama, susidarė storoki degusios žemės, pelenų sluoksniai. Apie krosnies paskirtį galima tik spėlioti, ji buvo ūkinė. Prie jos rasta puodyninių koklių šukių, buitinės keramikos, būdingos XVI a. pabaigai - XVII amžiui. Vienas iš įdomesnių radinių - smailadugnis indas su kiauryme. Aptikta nemaža duobė su XV a. pabaigos - XVI a. pradžios keramika, puodyninių koklių fragmentais.

Visoje tyrinėtoje teritorijoje ryškiausi yra XVI-XVII a. sluoksniai. XIX-XX a. susiformavo 60-80 cm storio sluoksnis iš buitinių atliekų, šlako. Apskritai storesnis kultūrinis sluoksnis susidarė Š teritorijos dalyje - prie Vilniaus gatvės.

Mindaugas Bertašius

TYRINĖJIMAI KAUNE, BUVUSIO JĖZUITŲ VIENUOLYNO TERITORIJOJE

1985 m. Kauno senamiestyje kasama šiluminė trasa ėjo per 8-tą kvartalą - buvusio jėzuitų vienuolyno teritoriją. Šiame kvartale yra ir žinomas "Perkūno namas", tačiau, išskyrus jo aplinką, jokie archeologiniai tyrimai neatlikti. Šiluminė trasa palietė visą teritoriją, greta esančią Santakos gatvę ir suteikė nemaža žinių apie šios miesto dalies raidą.

Ankstyviausi žmogaus veiklos pėdsakai aptikti ties Santakos-Daugirdo gatvių sankryža. Tai XIV-XV a. riboje buvę ariami laukai. Vėliau susidariusio kultūrinio sluoksnio storis siekia 1,9-2,25 m, į P ir V (Uosto ir Santakos gatvėse) jis plonesnis - 1,2-1,6 m.

Santakos gatvė formavosi nuo XV a. pradžios. Tačiau intensyviausi gatvės sluoksniai yra iš XVI a. Aplinkiniai kiemai, pradėję formuotis XV a. antroje pusėje, XVI a. užstatomi ir intensyviai naudojami. Gatvę žymi tamsaus juodžemio su smulkių akmenų paviršiumi sluoksnis. Nuo XVII a. pabaigos gatvės reikšmė ir naudojimas gerokai sumažėjo, o XVIII a. pabaigoje gatvės dalis, kertanti 8 kvartalą, jau nebežymima ir miesto planuose. Ji panaikinta, jėzuitų vienuolynui nupirkus du gretimus šiaurinius 9 kvartalo sklypus ir prijungus juos prie jėzuitų valdų. Gatvė nukelta piečiau - Uosto gatve. Kita Santakos gatvės dalis iki pat XIX a. išliko negrįsta.

Tyriant aptikta buvusio užstatymo liekanos. Gatvės P kraštinę 8 kvartalo ribose, ties Daugirdo gatve, formavo gotikinis mūrinis pastatas, statytas XVI a. Jo pamatai yra dar gerai išlikę. Pamatų ilgis buvo 23,3 m, o storis - 1,2 m. Rūsyje bvusios nišos gylis - 0,9 m. Tokio storio pamatai turėjo būti skirti bent dviejų aukštų mūriniam pastatui. Čia Santakos gatvės plotis buvęs apie 6 m, toliau ji kiek siaurėja. Prie jos P krašto aptiktas nedidelis, viduje 5,3x 5,35 m dydžio iš akmenų mūrytas rūsys. Jo sienų storis - 0,56 m. Toliau ryškūs gatvės sluoksniai atsekami greta buv. dominikonų vienuolyno pastatų.

Gatvės Š kraštinę formuoja dviejų, šonais prisiglaudusių posesijų tvoros. Didesnioji vienos posesijos dalis atitverta medine tvora, tik R pusėje - mūro tvora. Tvora tarp sklypų taip pat bvusi mūrinė - aptikti jos arkiniai pamatai. Abi posesijos vienodo ilgio - po 40,5-41 m.

Tirtoje teritorijoje posesijų galuose aptikta ūkiniuose pastatuose buvusių ugniaviečių liekanų. Surinkta nemaža radinių, pasitaikančių visame senamiestyje, datuotinų XIV a. pabaiga - XVIII a.